

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la respingerea cererii depuse de către Adunarea Populară a Găgăuziei privind recuzarea tuturor judecătorilor Curții de Apel Comrat, în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, terți Serviciul Fiscal de Stat, SRL „Inter-Tabac” în proces de insolabilitate privind anularea actelor administrative

*(Dosarul nr. 2ac-289/24
nr. PIGD 2-24019041-01-2ac-12072024)*

Temeiurile depunerii cererii de recuzare, art. 50 alin. (1) din Codul administrativ

Judecătoria Comrat, sediul central, jud. S. Popovici
Curtea de Apel Comrat, jud. A. Mironov, G. Colev, D. Fujenco

25 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea depusă de Adunarea Populară a Găgăuziei privind recuzarea tuturor judecătorilor Curții de Apel Comrat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 februarie 2024 Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, terți Serviciul Fiscal de Stat, SRL „Inter-Tabac” în proces de insolabilitate, prin care a solicitat anularea hotărârii Comitetului Executiv al Găgăuziei nr. 10/1 din 18 iulie 2011 și a hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 396-XLVII/IV din 13 aprilie 2012.

2. Prin încheierea din data de 15 mai 2024 a Judecătoriei Comrat, sediul central s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat, în temeiul art. 207, alin.(2), lit. d) din Codul administrativ.

3. La 04 iunie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs împotriva încheierii instanței de fond, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu adoptarea unei noi soluții privind declararea acțiunii admisibile și restituirea cauzei în instanța de fond pentru judecarea acțiunii.

4. La 24 mai 2024 Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva încheierii instanței de fond, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei instanței de fond.

5. Potrivit fișei de repartizare a dosarelor, cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, terți Serviciul Fiscal de Stat, SRL „Inter-Tabac” în proces de insolabilitate privind anularea actelor administrative, a fost repartizată în mod automat-aleatoric la 17 iunie 2024, completului de judecători format din magistrații Andrei Mironov-președinte/raportor, Ștefan Starciuc, Dmitrii Fujenco- judecători.

6. La 26 iunie 2024 judecătorul Ștefan Starciuc a declarat abținere de la examinarea cauzei de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, terți Serviciul Fiscal de Stat, SRL „Inter-Tabac” în proces de insolabilitate privind anularea actelor administrative.

7. Prin încheierea din data de 27 iunie 2024 a Curții de Apel Comrat s-a admis declarația de abținere de la judecată a judecătorului Ștefan Starciuc.

8. Potrivit fișei de repartizare repetat a cauzei, cauza de contencios administrativ menționată a fost repartizată completului de judecători format din magistrații Andrei Mironov-președinte/raportor, Grigore Colev, Dmitrii Fujenco- judecători.

9. Adunarea Populară a Găgăuziei, în temeiul art. 52 din Codul administrativ, a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții de Apel Comrat și transmiterea cauzei către o altă instanță egală în grad, deoarece există motive pentru a considera că aceștia sunt părtinitori și nu vor putea pronunța o hotărâre legală.

În susținerea cererii Adunarea Populară a Găgăuziei a menționat că temerile privind părtinirea judecătorilor sunt cauzate de faptul că, pe parcursul unei perioade îndelungate, examinând cauze legate direct de actele administrative ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului Executiv al Găgăuziei, contestate de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat, acționând în interesele SRL „Inter-Tabac”, întotdeauna au pronunțat hotărâri în favoarea societății, în pofida că aceste acte au cauzat prejudicii enorme bugetului de stat.

La fel, a indicat că la 05 septembrie 2023 completul de judecată format din judecătorii Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, Ștefan Starciuc și Dmitrii Fujenco au pronunțat decizia privind inadmisibilitatea recursului depus de către Adunarea Populară a Găgăuziei împotriva hotărârii din data de 25 mai 2022 a Judecătoriei Comrat, care, în opinia acesteia, este ilegală.

10. Președintele interimar al Curții de Apel Comrat, Dmitrii Fujenco, prin demersul din 09 iulie 2024 a expediat cauza de contencios administrativ menționată în adresa Curții Supreme de Justiție pentru examinarea cererii de recuzare înaintată de către Adunarea Populară a Găgăuziei, din motivul imposibilității formării completului de judecată pentru examinarea cererii de recuzare. Subsidiar, a indicat că, în cazul admiterii cererii de recuzare, cauza să fie strămutată la o altă instanță de judecată egală în grad cu Curtea de Apel Comrat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 189, alin. (1) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.”

12. Art. 191, alin. (4) din Codul administrativ stipulează că:

„Curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.”

13. Art. 192, alin. (1) din Codul administrativ relevă că:

„Pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel se instituie complete de judecători.”

14. Art. 193, alin. (2) din Codul administrativ reglementează că:
„Curtile de apel, atât ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel sau recurs, soluționează acțiunile în contencios administrativ în complete formate din 3 judecători.”
15. Art.197 din Codul administrative statuează că:
„Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.”
16. Art.202, alin. (1) și alin. (4) din Codul administrativ stabilește următoarele:
„Judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50. Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.”
17. Art. 50 din Codul administrativ reglementează că:
„Pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.
Motivul indicat la alin.(1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:
a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;
b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;
c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;
d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.”
18. Art. 52, alin. (1) din Codul administrativ relevă că:
„În temeiurile prevăzute la art.49 și 50, participanții la procedura administrativă pot recuza persoanele care acționează pentru autoritatea publică în această procedură pînă la finalizarea ei. Cererea de recuzare se depune în scris sau verbal prin consemnarea ei într-un proces-verbal.”
19. Art. 195 din Codul administrativ statuează că:
„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171.”
20. Art. 53, alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că:
„Dacă, din motivul recuzării, în instanța sesizată cu cauză nu se poate constitui complet de judecată, cererea de recuzare se va judeca de instanța ierarhic superioară spre care se îndreaptă calea de atac respectivă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit informației privind judecătorii în funcție din cadrul sistemului judiciar al Republicii Moldova, publicată pe pagina web oficială al Consiliului Superior al Magistraturii, actualizată la 24 august 2024, în cadrul Curții de Apel Comrat activează 4 judecători: Dmitrii Fujenco, Grigori Colev, Andrei Mironov (președinte interimar) și Ștefan Starciuc.

22. Prin încheierea din data de 27 iunie 2024 a Curții de Apel Comrat s-a admis declarația de abținere a judecătorului Ștefan Starciuc de la judecarea cauzei de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, terți Serviciul Fiscal de Stat, SRL „Inter-Tabac” în proces de insolabilitate privind anularea actelor administrative.

23. Potrivit fișei de repartizare repetat a cauzei, cauza de contencios administrativ menționată a fost repartizată completului de judecători format din magistrații Andrei Mironov-președinte/raportor, Grigore Colev, Dmitrii Fujenco- judecători.

24. La caz, Adunarea Populară a Găgăuziei a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții de Apel Comrat, astfel, prin prisma art. 53, alin. (3) din Codul de procedură civilă se atestă că Curtea Supremă de Justiție este competentă de a examina prezenta cerere de recuzare.

25. Studiind actele cauzei în raport cu argumentele expuse în cererea de recuzare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea depusă de către Adunarea Populară a Găgăuziei privind recuzarea judecătorilor Curții de Apel Comrat, din următoarele considerente.

26. În speță, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Adunarea Populară a Găgăuziei a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, Dimitrii Fujenco, invocând că pune la îndoială imparțialitatea acestora în exercitarea atribuțiilor de serviciu, deoarece au examinat mai multe cauze legate direct de actele administrative ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului Executiv al Găgăuziei, dar, acționând în interesele SRL „Inter-Tabac”, întotdeauna au pronunțat hotărâri în favoarea acestei societăți.

27. La fel, că la 05 septembrie 2023 completul de judecată format din judecătorii Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, Ștefan Starciuc și Dmitrii Fujenco au pronunțat decizia privind inadmisibilitatea recursului depus de către Adunarea Populară a Găgăuziei împotriva hotărârii din data de 25 mai 2022 a Judecătoriei Comrat, care, în opinia solicitantului, este ilegală.

28. Din conținutul art. 52, alin. (1) din Codul administrativ rezultă că, cererea de recuzare trebui să fie motivată, adică să se menționeze expres

temeiul de recuzare prevăzut la art. 50, alin. (2) din Codul administrativ și circumstanțele de fapt care confirmă că temeiul de recuzare este întemeiat.

29. Totodată, analizând circumstanțele de fapt invocate în cererea de recuzare, completul de judecată apreciază ca fiind declarativ temeiul privind lipsa obiectivității și nepărtinirii judecătorilor Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, Dimitrii Fujenco și Ștefan Straciuc, demonstrat prin examinarea anterioară a cauzelor de contencios administrativ privind contestarea actelor administrative emise de Adunarea Populară a Găgăuziei și Comitetul Executiv al Găgăuziei și pronunțarea hotărârilor în favoarea SRL Inter-Tabac”, în pofida că aceste acte au cauzat prejudicii enorme bugetului de stat.

30. Or, dreptul la recuzare a judecătorilor în temeiurile prevăzute de lege constituie în sine o garanție a independenței și imparțialității instanței judecătorești, deoarece ordinea procesuală a soluționării cererilor de recuzare a judecătorilor, precum și limitele impuse de lege pentru admiterea recuzărilor urmează să contracareze abuzurile justițiabililor și să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.

31. Astfel, completul de judecată menționează că, imparțialitatea judecătorilor s-ar defini prin absența prejudecăților sau a părerilor preconceptuate.

32. La fel, nu trezește suspiciuni de părtinire a judecătorilor Andrei Mironov, Ștefan Starciuc și Dmitrii Fujenco, desemnați cu examinarea cauzei, faptul că aceștia, la data de 05 septembrie 2023 au emis decizia prin care au respins recursul depus de către reprezentantul Adunării Populare a Găgăuziei împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat din data de 25 mai 2022, or această decizie a fost emisă într-o altă cauză de contencios administrativ, fiind examinat un incident de procedură și anume, lipsa împuternicirilor reprezentatului Adunării Populare a Găgăuziei.

33. Din perspectiva art. 6 paragraful 1 al CEDO, Curtea Europeană a Drepturilor Omului indică asupra faptului că, imparțialitatea unui tribunal trebuie determinată potrivit unui demers subiectiv și a unuia obiectiv, analizate în raport cu fiecare magistrat din complet (cauza Klein și alții vs Olanda). Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în cauza Piersack împotriva Belgiei (1 octombrie 1982, § 427) face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea cauza Grieves împotriva Marii Britanii, 16 decembrie 2003, 57067/00).

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la caz, nu există motive întemeiate, justificate prin probe concludente, pertinente, ce ar putea indica asupra eventualelor bănuieli de părtinire a judecătorilor Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, Dimitrii Fujenco și Grigore Colev, la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ.

35. La acest aspect este de menționat că atunci când testul se aplică unui complet de judecatori, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricăruia dintre membrii completului, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (cauza Castillo Algar împotriva Spaniei; și cauza Morel împotriva Franței). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea Ferrantelli and Santangelo împotriva Italiei și Wettstein împotriva Elveției). În cauza Micallef împotriva Maltei, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

36. În această ordine de idei, completul de judecată deduce că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, pct. 58). Or, conform criteriului subiectiv, imparțialitatea personală a fiecărui judecător al completului este prezumată până la proba contrară, astfel că cel care invocă încălcarea articolului 6 din Convenție trebuie să facă dovada că judecătorul a fost influențat în mod personal, că a avut interes să soluționeze cauza într-un anumit mod.

37. Criteriul obiectiv presupune analiza existenței unor fapte determinate și verificabile care pot ridica îndoielile cu privire la imparțialitatea judecătorului, independent de comportamentul său personal. Se are în vedere deci competența sa funcțională. Scopul acestei analize este acela de a se stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauza respectivă.

38. Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că nu sunt temeiuri de admitere a cererii de recuzare, deoarece argumentele invocate de reprezentantul Adunării Populare a Găgăuziei nu pot constitui drept circumstanțe care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Comrat, la examinarea prezentei cauze în ordine de recurs, deoarece faptul că aceștia au examinat mai multe cauze de contencios administrativ privind contestarea actelor administrative ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului Executiv al Găgăuziei, iar SRL „Inter-Tabac” a avut câștig de cauză, nu trezește suspiciuni de părtinire a magistraților la judecarea prezentei cauze în ordine de recurs.

39. În atare circumstanțe, se ajunge la concluzia că, în speță, cererea de recuzare este înaintată din suspiciunea de lipsă a imparțialității magistraților, însă care nu are suport probatoriu. Simpla invocare a suspiciunilor de părtinire nu pun la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea judecătorilor recuzați, iar drept urmare nu poate constitui temei de admitere a cererii de recuzare.

40. La aspectul dat completul de judecată reiterează că, prin prisma criteriului subiectiv, imparțialitatea personală a fiecărui judecător al completului este prezumată până la proba contrară, astfel că, reprezentatul Adunării Populare a Găgăuziei trebuiau să facă dovada că judecătorii Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, Dimitrii Fujenco și Grigore Colev, desemnați cu examinarea cauzei, au fost influențați în mod personal și că au un interes să soluționeze cauza într-un anumit mod.

41. Din considerentele enunțate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de către Adunarea Populară a Găgăuziei privind recuzarea tuturor judecătorilor Curții de Apel Comrat.

42. Respectiv, temeiuri de a transmite cauza la o altă Curte de Apel nu se constată.

43. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 202, alin. (1), art. 50, alin. (2), art. 198, alin. (3) și art. 230 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea depusă de către Adunarea Populară a Găgăuziei privind recuzarea tuturor judecătorilor Curții de Apel Comrat.

Restituie cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, terți Serviciul Fiscal de Stat, SRL „Inter-Tabac” în proces de insolvență privind anularea actelor administrative, la Curtea de Apel Comrat pentru examinare în ordine de recurs.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă